

ΦΥΣΙΚΗ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

75 Ασκήσεις

Σχολικό έτος 2026-2027

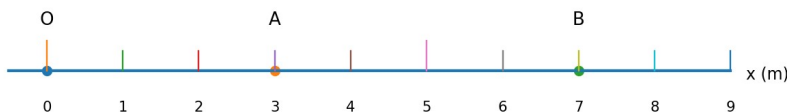
Φυλλάδιο μαθητή

Δομή	5 κεφάλαια × 15 ασκήσεις = 75 ασκήσεις
Φιλοσοφία	Πρωτότυπες εφαρμογές με πειραματικά δεδομένα, σχήματα και πολυερωτηματικές προσεγγίσεις
Σταθερές	Όπου απαιτείται: $g = 10 \text{ N/kg}$, $\rho_{\text{νερού}} = 1000 \text{ kg/m}^3$

Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή: φυσικά μεγέθη, μονάδες και πυκνότητα

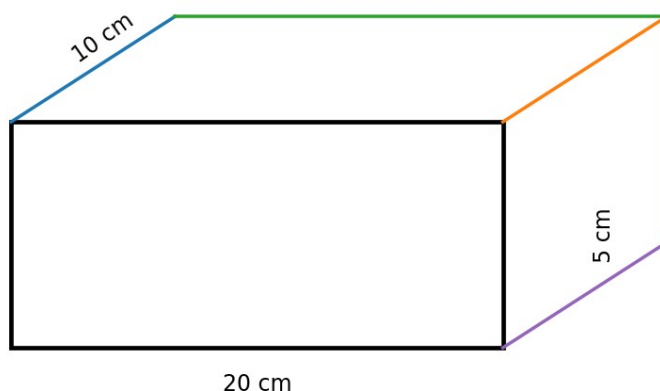
Άσκηση 1.1

Το εργαστήριο διαθέτει χάρακα με υποδιαίρέσεις ανά 1 mm. Ένα μολύβι έχει μήκος 17,4 cm. α) Γράψε το μήκος σε m και mm. β) Ποια είναι η μικρότερη μεταβολή μήκους που μπορεί να διακρίνει ο χάρακας;

Άσκηση 1.2

Ένα κουτί έχει διαστάσεις 20 cm × 10 cm × 5 cm. α) Υπολόγισε τον όγκο του σε cm³. β) Μετέτρεψέ τον σε m³.

Άσκηση 1.3

Σε τρεις μετρήσεις χρόνου προέκυψαν 12,4 s, 12,6 s και 12,5 s. α) Υπολόγισε τη μέση τιμή. β) Ποια μέτρηση απέχει περισσότερο από τη μέση τιμή;

Άσκηση 1.4

Μεταλλικό σώμα μάζας 540 g έχει όγκο 200 cm³. α) Βρες την πυκνότητά του σε g/cm³. β) Μετέτρεψε σε kg/m³.

Άσκηση 1.5

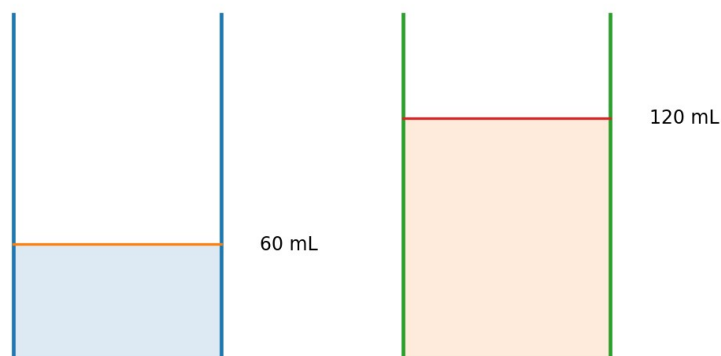
Δύο κύβοι Α και Β έχουν ίδιο όγκο 100 cm³. Ο Α έχει μάζα 270 g και ο Β 780 g. α) Υπολόγισε τις πυκνότητες. β) Ποιος αποτελείται από πυκνότερο υλικό;

Άσκηση 1.6

Ένα υγρό έχει πυκνότητα 0,80 g/cm³. Ποια είναι η μάζα 250 cm³ του υγρού;

Άσκηση 1.7

Μια πέτρα μάζας 156 g βυθίζεται σε ογκομετρικό κύλινδρο και η στάθμη ανεβαίνει από 60 mL σε 120 mL. Υπολόγισε τον όγκο και την πυκνότητα της πέτρας.

Άσκηση 1.8

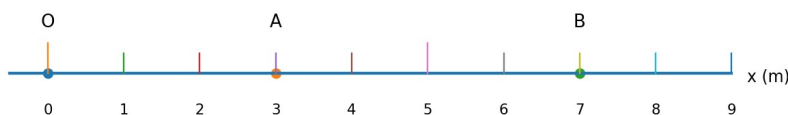
Μια δεξαμενή περιέχει 12 L νερού. α) Μετέτρεψε τον όγκο σε m^3 . β) Αν $\rho_{\text{νερού}} = 1000 \text{ kg/m}^3$, βρες τη μάζα του νερού.

Άσκηση 1.9

Ένα φύλλο αλουμινίου έχει μάζα 81 g και όγκο 30 cm^3 . Ένα δεύτερο κομμάτι του ίδιου υλικού έχει όγκο 50 cm^3 . Ποια μάζα αναμένεται να έχει;

Άσκηση 1.10

Στον άξονα του σχήματος τα σημεία A και B βρίσκονται στις θέσεις 3 m και 7 m. α) Ποια είναι η απόστασή τους; β) Γράψε τις θέσεις σε cm.

Άσκηση 1.11

Ένας μαθητής γράφει: « $2,5 \text{ kg} = 250 \text{ g}$ ». Εντόπισε το λάθος και διόρθωσέ το.

Άσκηση 1.12

Ένας ορθογώνιος κύλινδρος (παραλληλεπίπεδο) έχει μάζα 1,2 kg και διαστάσεις $10 \text{ cm} \times 5 \text{ cm} \times 4 \text{ cm}$. Βρες την πυκνότητα σε kg/m^3 .

Άσκηση 1.13

Για ένα άγνωστο υλικό μετρήθηκαν: $V = 40 \text{ cm}^3$, $m = 108 \text{ g}$. Πίνακας αναφοράς: Al $2,7 \text{ g/cm}^3$, Fe $7,8 \text{ g/cm}^3$, Cu $8,9 \text{ g/cm}^3$. Ποιο υλικό είναι πιθανότερο;

Άσκηση 1.14

Ένα πλαστικό δείγμα έχει πυκνότητα $1,2 \text{ g/cm}^3$ και μάζα 90 g. Υπολόγισε τον όγκο του.

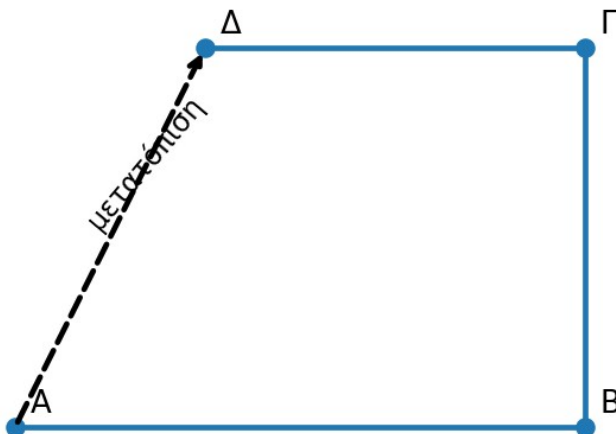
Άσκηση 1.15

Σχεδίασε πειραματική διαδικασία για να βρεις την πυκνότητα μιας μικρής ακανόνιστης πέτρας, αναφέροντας όργανα, μετρήσεις και τύπο.

Κεφάλαιο 2 - Κινήσεις

Άσκηση 2.1

Στο σχήμα ένα σώμα κινείται $A \rightarrow B \rightarrow \Gamma \rightarrow \Delta$. Τα μήκη είναι $AB=3\text{ m}$, $B\Gamma=2\text{ m}$, $\Gamma\Delta=2\text{ m}$. α) Πόσο είναι το συνολικό μήκος διαδρομής; β) Η μετατόπιση είναι ίση με το μήκος διαδρομής; Αιτιολόγησε.

Άσκηση 2.2

Ένα ποδήλατο διανύει 600 m σε 120 s . Υπολόγισε τη μέση ταχύτητα σε m/s και km/h .

Άσκηση 2.3

Αυτοκίνητο κινείται 30 km σε 30 min και έπειτα 20 km σε 20 min . Βρες τη μέση ταχύτητα για όλη τη διαδρομή.

Άσκηση 2.4

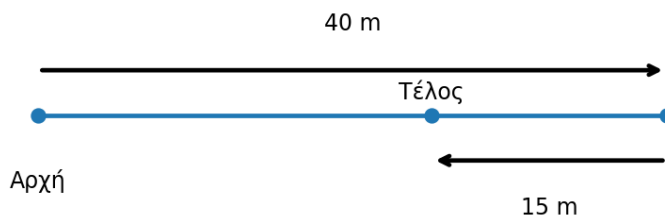
Δρομέας τρέχει με σταθερή ταχύτητα 4 m/s για 25 s . Ποια απόσταση διανύει;

Άσκηση 2.5

Η θέση ενός κινητού μεταβάλλεται από $x_1=-2\text{ m}$ σε $x_2=8\text{ m}$. Υπολόγισε τη μετατόπιση Δx .

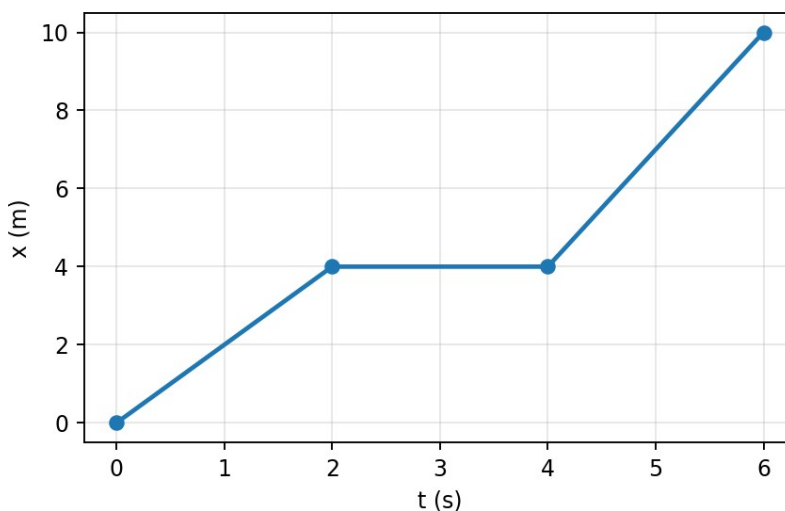
Άσκηση 2.6

Ένας μαθητής περπατά 40 m ανατολικά και επιστρέφει 15 m προς το σημείο εκκίνησης. α) Μήκος διαδρομής; β) Μέτρο μετατόπισης;

Άσκηση 2.7

Στο διάγραμμα $x-t$ του σχήματος: α) σε ποιο χρονικό διάστημα το σώμα μένει ακίνητο; β) πόση μετατόπιση έχει από 0 s έως 6 s;

Άσκηση 2.8

Λεωφορείο κινείται με 72 km/h. Πόσα μέτρα διανύει σε 15 s αν η ταχύτητα παραμένει σταθερή;

Άσκηση 2.9

Δύο μαθητές Α και Β ξεκινούν μαζί. Ο Α διανύει 100 m σε 20 s, ο Β 120 m σε 30 s. Ποιος έχει μεγαλύτερη μέση ταχύτητα;

Άσκηση 2.10

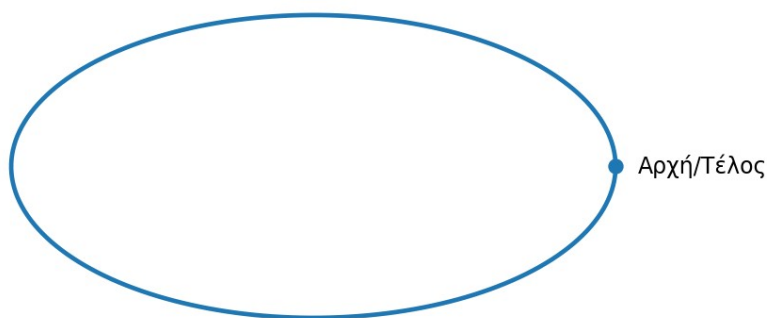
Τρένο μήκους 120 m κινείται με 15 m/s. Πόσο χρόνο χρειάζεται για να περάσει ολόκληρο από ένα σταθερό σημείο παρατήρησης;

Άσκηση 2.11

Ένα κινητό καλύπτει τα πρώτα 100 m με 5 m/s και τα επόμενα 100 m με 10 m/s. Υπολόγισε τη μέση ταχύτητα για τα 200 m.

Άσκηση 2.12

Σε αγώνα 400 m, αθλητής ολοκληρώνει έναν πλήρη γύρο και επιστρέφει στη θέση εκκίνησης. α) μήκος διαδρομής; β) μετατόπιση;

Άσκηση 2.13

Σώμα κινείται ευθύγραμμα: από $t=0$ ως 5 s διανύει 20 m, από 5 ως 10 s μένει ακίνητο, από 10 ως 15 s διανύει άλλα 10 m. Βρες τη μέση ταχύτητα στο σύνολο των 15 s.

Άσκηση 2.14

Ένα ρομπότ πρέπει να μετακινηθεί από $x=2$ m σε $x=14$ m με μέση ταχύτητα 3 m/s. Πόσο χρόνο απαιτείται, αν κινηθεί ευθύγραμμα χωρίς επιστροφή;

Άσκηση 2.15

Δύο διαδρομές A και B συνδέουν τα ίδια σημεία. Η A είναι ευθεία 300 m, η B καμπύλη 420 m. Αν πεζός κινείται με ίδια μέση ταχύτητα 1,5 m/s, πόση διαφορά χρόνου υπάρχει;

Κεφάλαιο 3 - Δυνάμεις

Άσκηση 3.1

Σε κιβώτιο ασκούνται δύο συγγραμμικές αντίθετες δυνάμεις $F_1=18\text{ N}$ και $F_2=11\text{ N}$, όπως στο σχήμα. Βρες τη συνισταμένη και την κατεύθυνσή της.

Άσκηση 3.2

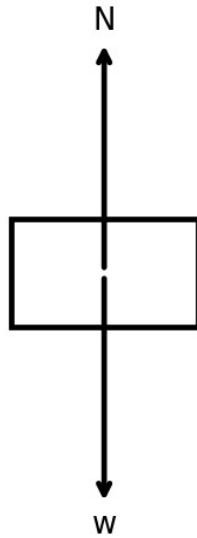
Σε σώμα ασκούνται δύο συγγραμμικές ομόρροπες δυνάμεις 6 N και 9 N . Βρες τη συνισταμένη.

Άσκηση 3.3

Σώμα μάζας 3 kg βρίσκεται κοντά στην επιφάνεια της Γης. Με $g=10\text{ N/kg}$, υπολόγισε το βάρος του.

Άσκηση 3.4

Ένα βιβλίο ηρεμεί σε οριζόντιο τραπέζι. Το βάρος του είναι 12 N . Πόση είναι η κάθετη δύναμη του τραπεζιού στο βιβλίο;

Άσκηση 3.5

Σε σώμα ασκούνται οριζόντια 20 N δεξιά και 20 N αριστερά. Τι συμπεραίνεις για τη συνισταμένη; Αν το σώμα αρχικά ηρεμεί, τι θα συμβεί;

Άσκηση 3.6

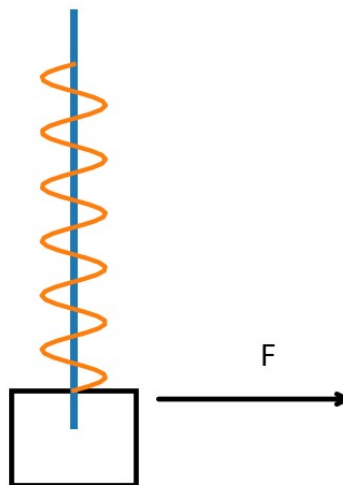
Καρότσι κινείται ευθύγραμμα και η συνισταμένη δύναμη έχει την ίδια κατεύθυνση με την κίνησή του. Πώς μεταβάλλεται η ταχύτητά του;

Άσκηση 3.7

Καρότσι κινείται προς τα δεξιά αλλά η συνισταμένη δύναμη είναι προς τα αριστερά. Ποια μεταβολή αναμένεις αρχικά στην ταχύτητα;

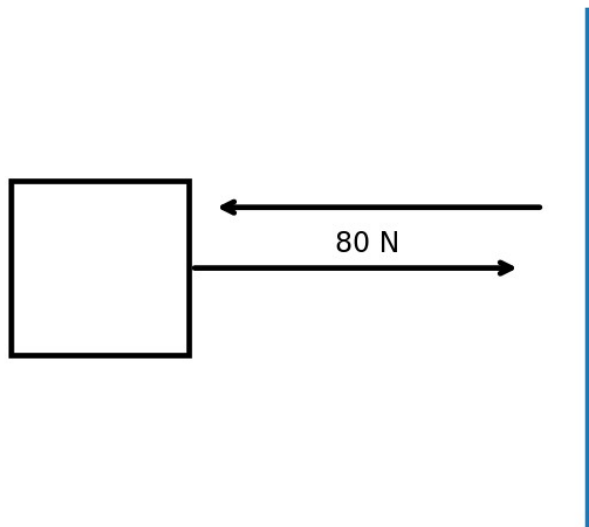
Άσκηση 3.8

Δυναμόμετρο δείχνει 5 N όταν τραβάμε ελατήριο. Αν η επιμήκυνση είναι 2 cm και το ελατήριο υπακούει στον νόμο του Hooke, πόση δύναμη θα αντιστοιχεί σε επιμήκυνση 6 cm;

Άσκηση 3.9

Ένας μαθητής σπρώχνει τοίχο με δύναμη 80 N. Ποια δύναμη ασκεί ο τοίχος στον μαθητή;

Άσκηση 3.10

Δύο πατινέρ Α και Β σπρώχνουν ο ένας τον άλλο. Ο Α ασκεί στον Β δύναμη 50 N. Συγκρίνετε τις δύο δυνάμεις αλληλεπίδρασης.

Άσκηση 3.11

Κιβώτιο σύρεται οριζόντια με δύναμη 30 N και κινείται με σταθερή ταχύτητα. Πόση συνολική αντίθετη δύναμη δέχεται οριζόντια;

Άσκηση 3.12

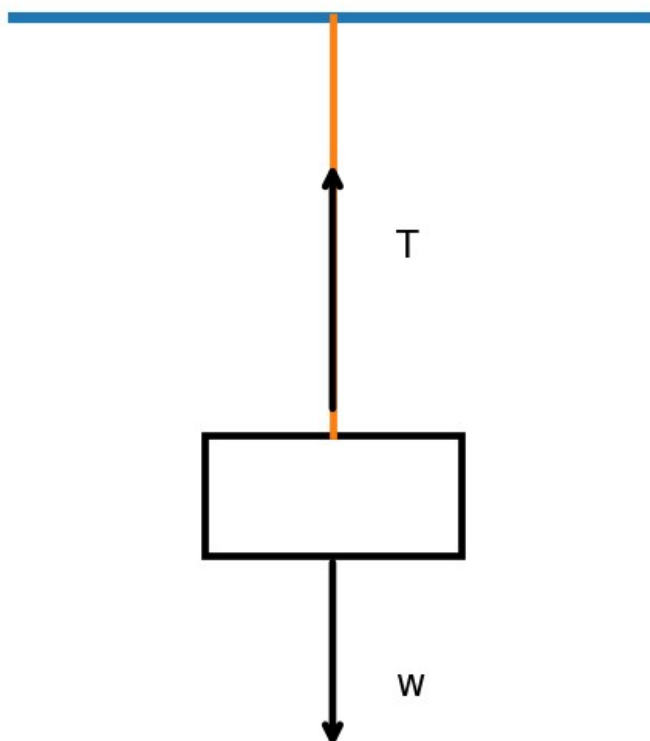
Σώμα δέχεται τρεις συγγραμμικές δυνάμεις: 12 N δεξιά, 5 N δεξιά και 9 N αριστερά. Βρες τη συνισταμένη.

Άσκηση 3.13

Δύο ίδια καρότσια έχουν διαφορετικές αρχικές ταχύτητες. Στο καθένα ασκείται για λίγο ίδια δύναμη προς τα δεξιά. Ποιο κοινό συμπέρασμα μπορείς να βγάλεις χωρίς αριθμητικούς υπολογισμούς;

Άσκηση 3.14

Ένα σώμα ηρεμεί κρεμασμένο από κατακόρυφο νήμα. Το βάρος του είναι 25 N. Πόση είναι η τάση του νήματος;

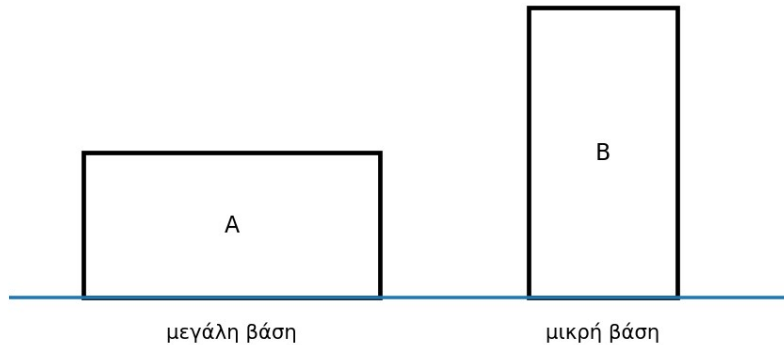
Άσκηση 3.15

Σε πείραμα με ελατήριο μετρήθηκαν: F (N): 1, 2, 3, 4 και Δl (cm): 0,5, 1,0, 1,5, 2,0. α) Τι σχέση φαίνεται; β) Πόση επιμήκυνση αναμένεις για 5 N;

Κεφάλαιο 4 - Πίεση

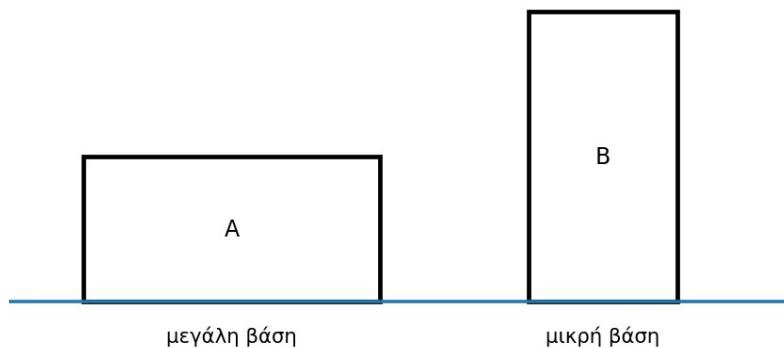
Άσκηση 4.1

Δύναμη 200 N ασκείται κάθετα σε επιφάνεια $0,50 \text{ m}^2$. Υπολόγισε την πίεση.

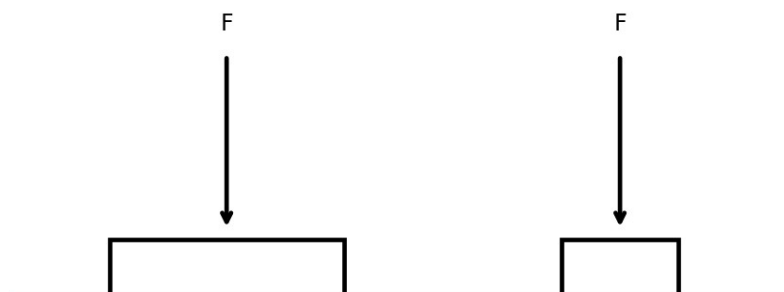
Άσκηση 4.2

Το ίδιο κιβώτιο τοποθετείται πρώτα στη μεγάλη και μετά στη μικρή βάση, όπως στο σχήμα. Χωρίς αριθμούς, σε ποια θέση ασκεί μεγαλύτερη πίεση και γιατί;

Άσκηση 4.3

Μαθήτρια βάρους 500 N πατά με δύο παπούτσια συνολικής επιφάνειας $0,040 \text{ m}^2$. Ποια πίεση ασκεί στο δάπεδο;

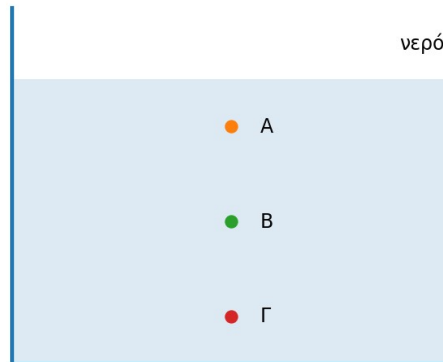

Άσκηση 4.4

Ένας χιονοδρόμος χρησιμοποιεί πέδιλα ώστε να αυξήσει την επιφάνεια επαφής με το χιόνι. Εξήγησε πώς μεταβάλλεται η πίεση.

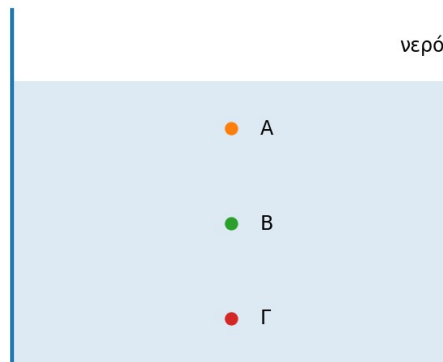
Άσκηση 4.5

Σε νερό $\rho=1000 \text{ kg/m}^3$, με $g=10 \text{ N/kg}$, βρες την υδροστατική πίεση σε βάθος $h=2 \text{ m}$ (λόγω του νερού).

Άσκηση 4.6

Στο ίδιο δοχείο τα σημεία A, B, Γ βρίσκονται σε αυξανόμενο βάθος. Κατάταξε τις υδροστατικές πιέσεις p_A , p_B , p_Γ .

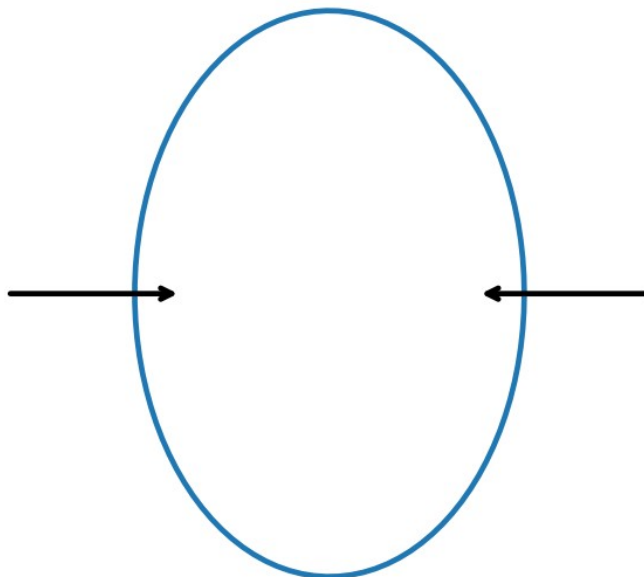
Άσκηση 4.7

Δύο δοχεία διαφορετικού σχήματος περιέχουν το ίδιο υγρό. Τα σημεία X και Ψ βρίσκονται στο ίδιο βάθος. Πώς συγκρίνονται οι υδροστατικές πιέσεις τους;

Άσκηση 4.8

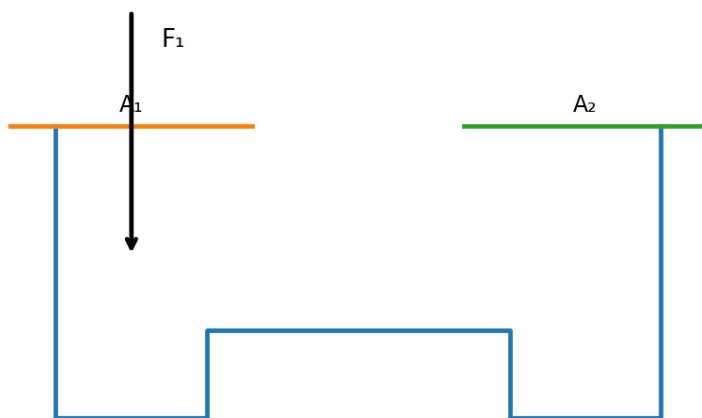
Γιατί ένα κλειστό πλαστικό μπουκάλι παραμορφώνεται όταν αφαιρέσουμε αρκετό αέρα από το εσωτερικό του;

μειωμένη εσωτερική πίεση

Άσκηση 4.9

Σε υδραυλικό σύστημα η μικρή επιφάνεια είναι $A_1=0,01 \text{ m}^2$ και η μεγάλη $A_2=0,20 \text{ m}^2$. Αν $F_1=50 \text{ N}$, υπολόγισε F_2 , θεωρώντας ίσες πιέσεις.

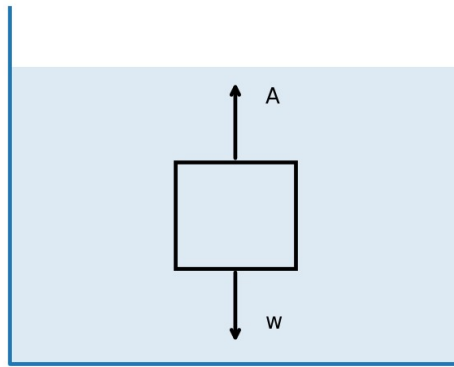

Άσκηση 4.10

Σε υδραυλικό πιεστήριο θέλουμε $F_2=2400 \text{ N}$. Αν $A_2/A_1=12$, ποια δύναμη F_1 απαιτείται;

Άσκηση 4.11

Σώμα όγκου $0,003 \text{ m}^3$ είναι πλήρως βυθισμένο σε νερό. Με $\rho=1000 \text{ kg/m}^3$ και $g=10 \text{ N/kg}$, βρες την άνωση.

Άσκηση 4.12

Το ίδιο σώμα βυθίζεται πλήρως σε υγρό πυκνότητας 800 kg/m^3 . Ποια άνωση δέχεται;

Άσκηση 4.13

Σώμα βάρους 50 N είναι πλήρως βυθισμένο σε νερό και δέχεται άνωση 30 N . Ποιο είναι το μέτρο της δύναμης που θα δείξει δυναμόμετρο που το συγκρατεί ακίνητο;

Άσκηση 4.14

Κύβος όγκου 500 cm^3 βυθίζεται πλήρως σε νερό. Υπολόγισε την άνωση. Δίνεται $\rho=1000 \text{ kg/m}^3$, $g=10 \text{ N/kg}$.

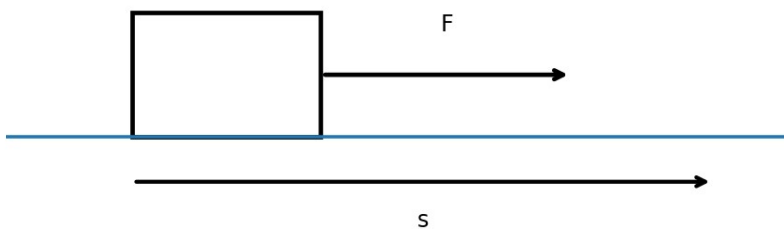
Άσκηση 4.15

Σε πείραμα ένα σώμα έχει βάρος 8 N στον αέρα και ένδειξη δυναμομέτρου 5 N όταν βυθίζεται πλήρως σε νερό. α) Βρες την άνωση. β) Βρες τον όγκο του σώματος, με $\rho_{\text{νερού}}=1000 \text{ kg/m}^3$, $g=10 \text{ N/kg}$.

Κεφάλαιο 5 - Ενέργεια

Άσκηση 5.1

Στο σχήμα δύναμη $F=40\text{ N}$ μετακινεί κιβώτιο κατά $s=5\text{ m}$ στην ίδια κατεύθυνση. Υπολόγισε το έργο της δύναμης.

Άσκηση 5.2

Μαθητής κρατά ακίνητη τσάντα ασκώντας προς τα πάνω δύναμη. Ποιο είναι το έργο αυτής της δύναμης όσο η τσάντα δεν μετακινείται;

Άσκηση 5.3

Σώμα μάζας 2 kg κινείται με ταχύτητα 3 m/s . Υπολόγισε την κινητική του ενέργεια.

Άσκηση 5.4

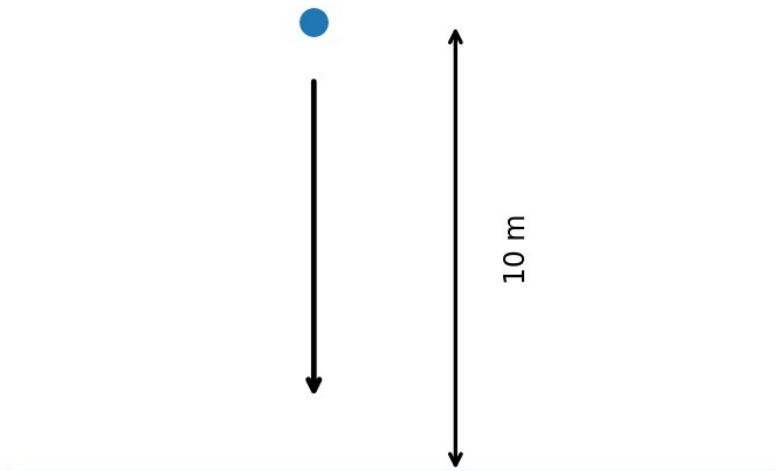
Δύο σώματα έχουν ίδια μάζα. Το Β κινείται με διπλάσια ταχύτητα από το Α. Πόσες φορές μεγαλύτερη κινητική ενέργεια έχει;

Άσκηση 5.5

Σώμα μάζας 3 kg βρίσκεται σε ύψος 4 m . Με $g=10\text{ N/kg}$ και επίπεδο αναφοράς το έδαφος, βρες τη βαρυτική δυναμική ενέργεια.

Άσκηση 5.6

Μπάλα μάζας $0,5\text{ kg}$ αφήνεται από ύψος 10 m χωρίς αντιστάσεις. α) Αρχική δυναμική ενέργεια; β) κινητική ενέργεια λίγο πριν φτάσει στο έδαφος;

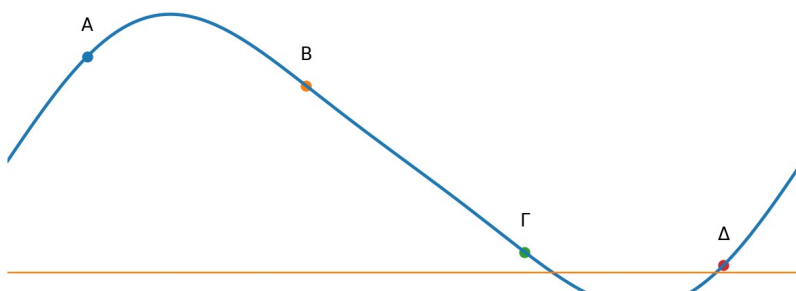

Άσκηση 5.7

Σώμα έχει σε κάποιο σημείο $U=70\text{ J}$ και $K=30\text{ J}$. Αν δεν υπάρχουν απώλειες, ποια είναι η μηχανική ενέργεια; Ποια θα είναι η K όταν $U=20\text{ J}$;

Άσκηση 5.8

Στο σχήμα βαγονάκι κινείται σε διαδρομή χωρίς τριβές. Σε ποιο από τα σημεία Α, Β, Γ, Δ περιμένεις μεγαλύτερη βαρυτική δυναμική ενέργεια; Σε ποιο χαμηλότερη;

Άσκηση 5.9

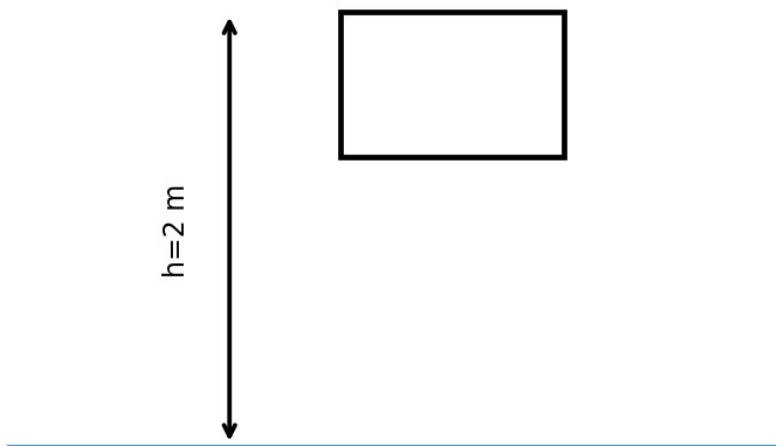
Ένα σώμα έχει μηχανική ενέργεια 200 J . Σε θέση όπου η κινητική του είναι 140 J , πόση είναι η δυναμική του;

Άσκηση 5.10

Δύναμη 25 N μετακινεί αντικείμενο κατά 8 m στην ίδια κατεύθυνση. Πόσο έργο μεταφέρεται στο αντικείμενο;

Άσκηση 5.11

Ανεβάζουμε αργά κιβώτιο μάζας 4 kg κατά 2 m . Πόσο αυξάνεται η βαρυτική δυναμική του ενέργεια; $g=10\text{ N/kg}$.

Άσκηση 5.12

Σφαίρα μάζας 1 kg κινείται με 6 m/s . Ποια ταχύτητα πρέπει να έχει ώστε η κινητική της ενέργεια να γίνει τετραπλάσια;

Άσκηση 5.13

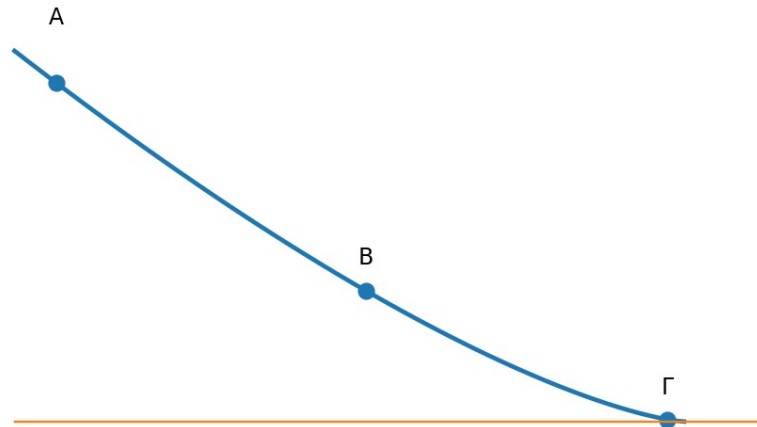
Σε σύστημα χωρίς απώλειες μια μπάλα έχει στην κορυφή $K=10\text{ J}$ και $U=90\text{ J}$. Σε χαμηλότερο σημείο $U=40\text{ J}$. Βρες την K εκεί.

Άσκηση 5.14

Ένα αντικείμενο ολισθαίνει και τελικά σταματά λόγω τριβών. Η μηχανική του ενέργεια μειώνεται. Παραβιάζεται η διατήρηση της ενέργειας; Εξήγησε.

Άσκηση 5.15

Σχεδίασε ενεργειακή περιγραφή για ένα παιδί που κατεβαίνει με τσουλήθρα: α) στην κορυφή, β) στη διάρκεια της καθόδου, γ) στο τέλος, λαμβάνοντας υπόψη τριβές ποιοτικά.

Σημείωμα ύλης και ποιοτικού ελέγχου

Το υλικό ακολουθεί τις οδηγίες διδασκαλίας Φυσικής Β΄ Γυμνασίου 2026–2027 (ΥΠΑΙΘΑ/ΙΕΠ). Δεν περιλαμβάνονται ασκήσεις από αφαιρεθείσα ύλη. Ειδικά: δεν χρησιμοποιείται η πλεύση (4.6), δεν ζητείται υπολογισμός ατμοσφαιρικής πίεσης, δεν γίνεται ανάλυση δύναμης σε τραχιά επιφάνεια, και στο έργο χρησιμοποιούνται μόνο εισαγωγικές εφαρμογές με δύναμη και μετατόπιση συγγραμμικές. Η επιρροή από διεθνή σχολικά προβλήματα (Ινδία/Κίνα) αφορά τη μορφή: σύντομα πειραματικά σενάρια, ανάγνωση σχήματος/δεδομένων και σύνδεση πολλών απλών βημάτων, χωρίς αντιγραφή συγκεκριμένων θεμάτων.

Έλεγχος συμβόλων

Χρησιμοποιούνται: m (μάζα), V (όγκος), ρ (πυκνότητα), $x/\Delta x$ (θέση/μετατόπιση), u (ταχύτητα), F (δύναμη), w (βάρος), p (πίεση), A (επιφάνεια ή άνωση ανάλογα με το συμφραζόμενο), W (έργο), K (κινητική ενέργεια), U (δυναμική ενέργεια). Οι δυνάμεις του 10 γράφονται με πραγματικούς εκθέτες, όχι με χαρακτήρα $^$.

Έλεγχος πλήθους

Κεφάλαιο	Ασκήσεις	Κατάσταση
Κεφάλαιο 1	15	Ελεγμένο
Κεφάλαιο 2	15	Ελεγμένο
Κεφάλαιο 3	15	Ελεγμένο
Κεφάλαιο 4	15	Ελεγμένο
Κεφάλαιο 5	15	Ελεγμένο